

PÕHIKOOLI AJALOO LÕPUEKSAMI VASTAVUSTABEL

I. ÕPPEKAVA ÜLDPÄDEVUSED

Üldpädevus	Eksami seos üldpädevusega
<i>Väärtuspädevus</i>	Õpilane suudab mõista humanismi, demokraatia ja jätkusuutliku arengu põhiväärtusi ning nendest oma tegutsemises juhinduda. Õpilane suudab hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt.
<i>Sotsiaalne pädevus</i>	Õpilane suudab toimida teadliku ja vastutustundliku kodanikuna. Õpilane teab ning järgib ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme; teeb koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerib inimeste erinevusi ning oskab arvestada neid suhtlemisel.
<i>Enesemääratluspädevus</i>	Õpilane suudab mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi.
<i>Õpipädevus</i>	Õpilane suudab hankida õppimiseks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ning seda plaani järgida; kasutada õpitut, sealhulgas õpioskusi ja -strateegiaid erinevates kontekstides ning probleeme lahendades; analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise vajadust.
<i>Suhtluspädevus</i>	Õpilane suudab ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning mõista teabe- ja tarbetekste; väärtustada õigekeelsust ning väljendusrikast keelt.
<i>Matemaatikapädevus</i>	Õpilane suudab kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid erinevaid ülesandeid lahendades kõigis elu- ja tegevusvaldkondades.
<i>Ettevõtlikkuspädevus</i>	Õpilane suudab ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi; seada eesmärged ja neid ellu viia; korraldada ühistegevusi, näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest; reageerida paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske.

II. ÕPPEKAVA VALDKONNAPÄDEVUSED

Valdkonnapädevus	Eksami seos valdkonnapädevusega
<i>Emakeelepädevus</i>	Õpilane suudab lugeda ja mõista erinevaid tekste, väljendada ennast selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt ja kirjalikult.
<i>Võõrkeeltepädevus</i>	Õpilane mõistab enda ja teiste kultuuride erinevust ning lugupidamist teiste keelte ja kultuuride vastu mitmekultuurilises ühiskonnas.
<i>Matemaatikapädevus</i>	Õpilane oskab tõlgendada arvandmeid (graafikud, tabelid, diagrammid); oskab probleeme püstitada, sobivaid lahendusstrateegiaid leida ja neid rakendada. Oskab loogiliselt arutleda, põhjendada ja tõestada.
<i>Loodusteaduslik pädevus</i>	Õpilane teab, kuidas looduskeskkond mõjutab inimese arengut. Õpilane väärtustab jätkusuutlikku ja vastutustundlikku eluviisi.
<i>Tehnoloogiline pädevus</i>	Õpilane oskab hinnata tehnoloogia rakendamisega kaasnevaid võimalusi ja ohte. Õpilane teab erinevaid ameteid ja elukutseid. Õpilane oskab rakendada nüüdisaegseid tehnoloogiaid tõhusalt ning eetiliselt oma õpi-, töö- ja suhtluskeskkonna kujundamisel; kasutada tehnilisi vahendeid eesmärgipäraselt ja säästlikult, järgides ohutuse ning intellektuaalomandi kaitse nõudeid.
<i>Kultuuriline pädevus</i>	Õpilane teab, mis on eneseteostus, rahvakultuur ning loominguline eneseväljendusoskus.
<i>Tervise- ja kehakultuuripädevus</i>	Õpilane suudab mõista ja väärtustada kehalise aktiivsuse tähtsust tervisliku eluviisi osana; arendada sallivat suhtumist kaaslastesse ning koostööpõhimõtteid tervislikku eluviisi järgides.

III. ÜLESANNETE SEOS ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRKIDE JA LÄBIVATE TEEMADEGA

ÜL.		Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	Keskond ja jätkusuutlik areng	Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	Kultuuriline identiteet	Teabekeskond	Tehnoloogia ja innovatsioon	Tervis ja ohutus	Väärtused ja kõlblus	Ajaloo õppe- ja kasvatuseesmärgid
Arutlus		x	x	x	x	x	x	x	x	1) tunneb huvi mineviku vastu; 2) tunneb oma kodukoha ajalugu, Eesti ajalugu, Euroopa ning maailma ajalugu ajastut kõige enam iseloomustavate sündmuste, protsesside ja isikute kaudu; 3) väärtustab kultuurilist mitmekesisust ning oma rolli kultuuripärandi säilitajana ja edasikandjana ning määratleb end oma rahva liikmena; 4) leiab, üldistab, tõlgendab, kasutab ja hindab kriitiliselt ajalooteavet; 5) kasutab ajaloo põhimõisteid kontekstis, eristab ajaloofakti tõlgendusest ja arvamusest, näeb ja sõnastab probleeme ning esitab neist lähtudes küsimusi ja pakub lahendusteid; 6) mõistab põhjus-tagajärje, sarnasuse-erinevuse ja järjepidevuse olemust ning hindab allikate usaldusväärsust ajaloosündmusi- ja protsesse ning ajaloolist keskkonda analüüsides; 7) tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi, kujundab ning põhjendab oma arvamust, analüüsib ja hindab oma tegevust ning näeb ja korrigeerib oma eksimusi; 8) tunneb ja kasutab erinevaid õpivõtteid, tekstiliike ja teabeallikaid, väljendab oma teadmisi ning oskusi suuliselt ja kirjalikult ning kasutab õppetegevuses ITK vahendeid.
I OSA	1				x	x			x	
	2					x				
	3		x		x			x	x	
II OSA	1		x		x	x	x			
	2		x	x	x	x	x		x	
	3				x	x			x	
III OSA	1	x	x	x			x		x	
	2	x	x	x	x		x	x	x	
IV OSA	1					x		x	x	
	2			x		x			x	
V OSA	1				x	x			x	
	2						x			
	3				x					
VI OSA	1		x		x	x	x		x	
	2	x		x	x				x	
VII OSA	1						x			
	2					x			x	

IV. EKSAMI ÜLESANNETE SEOS KOOLIASTME ÕPITULEMUSTEGA

III kooliastme õpitulemused	A	I OSA			II OSA			III OSA		IV OSA		V OSA			VI OSA		VII OSA	
		1	2	3	1	2	3	1	2	1	2	1	2	3	1	2	1	2
Põhikooli lõpetaja:																		
1) iseloomustab ajaloo põhietappe näidete kaudu;	x			x	x	x		x		x	x		x	x	x		x	
2) mõistab eri ajastute kultuuripanust ning iseloomustab tähtsamaid ajaloosündmusi, isikuid ja kultuurinähtusi;	x	x	x			x	x			x		x			x	x	x	x
3) võrdleb ajaloosündmusi ja -nähtusi, leiab sarnasusi ja erinevusi, toob esile põhjusi ja tagajärgi, arutleb märksõnade/küsimuste toel, kujundab oma seisukoha ning põhjendab seda nii suuliselt kui ka kirjalikult;	x	x	x	x	x				x		x	x		x	x	x		x
4) teab Eesti ühiskonna arengujärke ja tähtsamaid ajaloosündmusi, seostab kodukoha, Eesti ja Euroopa ajalugu maailma ajalooga ning saab aru, et ajaloosündmusi võib tõlgendada mitmeti;	x	x	x	x	x		x	x	x			x		x		x		
5) töötab mitmesuguste ajalooallikatega, kommenteerib ja hindab neid kriitiliselt;		x	x		x	x	x			x	x	x				x		x
6) otsib, analüüsib ja kasutab ajalooinfot, koostab kava ja mõistekaarti, ajalooreferaati ja lühivuimust, esitleb seda suuliselt ja kirjalikult ning IKT vahendeid kasutades;	x	x														x		
7) töötab kaardiga ja koostab lihtsamaid skeeme;											x			x	x			
8) asetab end minevikus elanud inimese olukorda;	x			x								x						x

V. EKSAMI ÜLESANNETE SEOS KOOLIASTME ÕPITULEMUSTEGA

[illegible]

3) analüüsib Eesti iseseisvuse taastamist ja Eesti Vabariigi arengut;	x					x	x	x	x									
4) iseloomustab kultuuri ja eluolu 20. sajandil;	x																x	x
5) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid perestroika, glasnost, külm sõda, kriisikolle, kollektiviseerimine, industrialiseerimine, plaanimajandus, massirepressioon, Atlandi Harta, Euroopa Liit, NATO, Balti kett, laulev revolutsioon.	x				x	x			x						x	x		